

4.3. Úroveň B1

Studenti této úrovně rozumí řeči týkající se aktuálních záležitostí. Rozumí textům obsahujícím pocity, události při použití základních komunikačních slovíček. Dorozumí se v běžných životních situacích a mohou volně diskutovat o tématech, která jsou jim známá. Mohou vyprávět a líčit své touhy; mohou psát texty z oblasti svých zájmů či dopisy s použitím podmiňovacího způsobu. Žáci této úrovně dosahují přibližně na konci 2. ročníku střední školy.

Obecné cíle výuky

Rozšířit znalosti gramatiky a slovíček v oblastech, které se již probíraly na úrovni A1 nebo A2, zejména znalost českých vidů, předpon a přípon, které jsou zejména pro studenty, jejichž mateřštinou není slovanský jazyk, neustálým bojem. Předpokládá se solidní znalost všech sedmi pádů v jednotném čísle pro podstatná jména, zájmena a přídavná jména, takže touto gramatikou se na úrovni B1 budeme zabývat jen okrajově. Novými formami mají být všechny pády v množném čísle. Slovní zásoba a frazeologie se bude věnovat převážně novým, abstraktnějším a celospolečenským tématům a v souvislosti s tím frázím, které studentům pomohou lépe a detailněji vyjádřit svůj postoj, názor, preference apod. Probíraná témata budou například sporty, zdraví a životní styl, kultura, ekologie, obchod, historie, jimiž se předcházející úrovně nezabývaly nebo jenom velmi základně (okrajově).

Po absolvování úrovně A2 by studenti měli dobře ovládat:

GRAMATIKA:

Podstatná jména:

Nová gramatika: tvoření podstatných jmen ze sloves
2., 3., 6., 7. pád množného čísla

Doporučení: 1. a 4. pád byly pojednány na předcházejících úrovních, doporučuje se ale jejich zopakování, zejména u mužského rodu životného. Taktéž se doporučuje zopakování pádů jednotného čísla.

Slovesa:

Opakování a prohloubení: vidy, prefixy, kondicionály, zvrtné pasívum
Nové: opisné pasívum

Přídavná jména:

Nová gramatika: odvozování přídavných jmen od sloves
Doporučuje se zopakovat stupňování

Příslovce:

Doporučuje se zopakovat stupňování a tvorbu příslovců, další příslovce

Číslovky:

Nové: deklinace číslovek, druhové číslovky a jejich skloňování, zlomky a desetinná čísla. Doporučujeme zopakovat řadové a násobné číslovky

Další spojky:

ačkoliv, avšak, až, dokud (ne), i když, jakmile, kdyby, neboť, -li, než, pokud, přesto, přestože, zatím

TÉMATATA:

Vzhledem k tomu, že studenti úrovně B1 ovládají již v určité míře základní českou gramatiku a jsou schopni pohovořit zejména o tématech týkajících se jich samých a jejich nejbližšího okolí, dá se předpokládat, že jsou schopni se do značné míry ve svém okolí orientovat a domluvit, témata pro úroveň B1 není nutné příliš podrobně rozepisovat - měla by vycházet více z potřeb studentů. Je tedy do značné míry na lektorovi a studentech, v souvislosti s jakými tématy chtějí probrat gramatiku, která ještě nebyla probrána na úrovních A1 a A2.

Celkově by se měla probíraná témata posunout od hovoření o sobě a bezprostředním okolí k celospolečenským a abstraktnějším skutečnostem a pouhé prosté popisování nebo sdělování obohatit o vyjádření vlastního názoru a pocitů.

Doporučená témata: zdraví, sport, životní styl, móda, kultura, ekologie, obchod, historie

Příklady toho, jak je možné propojit požadovanou gramatiku a požadovaná témata:³

1. České svátky a tradice

Gramatika: opakování řadových číslovek a data, letopočtu. Nově hodiny: čtvrt na + akuzativ, půl + genitiv (čtvrt na pět, půl šesté ...); předložky s časem

2. Muži versus ženy

Slovní zásoba: práce považované za typické ženské a mužské domácí práce, dokonavá a nedokonavá slovesa, slovní zásoba související s prací

Fráze související s vyjádřením názoru: „Rekla bych“, „V podstatě ano“, „Souhlasím, ale ...“

Gramatika: vid, opakování budoucího času, spojky až/když+ opakování množného čísla mužského rodu životného (1. a 4. pád)

3. Sporty a volný čas

Slovní zásoba a fráze související se sportem, důraz na vidy: plavat, přeplavat, vystoupit, vystupovat; dařit se, podařit se ...; slovesa související s pohybem; výlety a dovolená

Gramatika: Předpony (vyjít, přejít, přeplavat, přicházet, přijít...)

4. Zdraví a životní styl

Slova související se zdravím a životním stylem, nemocí, nemocnice, lékaři, oddělení v nemocnici

Fráze se 3. a 4. pádem: bolí mě, píchá mě, líbí se mi, tentokrát i v minulém čase

Gramatika: rozkazovací způsob a opisný rozkazovací způsob (ať bere vitamíny)

5. Kultura a umění

Slovní zásoba související s divadlem, filmem, hudbou atd., vstupenkami, rezervací vstupenek, orientací v kulturním přehledu apod., názor na film, divadelní představení,...

Gramatika: 2. pád množného čísla (kniha povídek, autor románů...), opakování přivlastňovacích přídavných jmen (Janáčkovy opery) – zejména v 1. pádě

Další možný způsob procvičení 2. pádu množného čísla: recepty, nákupy: 5 kilo banánů atd.

6. Jací jsme a jak vypadáme

Slovní zásoba popisující vzhled a charakter

Gramatika: stupňování přídavných jmen a příslovcí; množné číslo životných podstatných jmen v 1. a 4. pádě

7. Věk Informací

Slovní zásoba související s médii – zejména časopisy a noviny (úvodník, komentáře, zprávy, zprávy z domova), počítač, internet

Gramatika: 6. pád jednotného a zejména množného čísla (v Českých Budějovicích...), pomnožná podstatná jména (zejména v souvislosti s názvy míst, měst, obcí...)

8. Společnost, hodnoty a my

Související slova: moc, hodnota, bohatství, příjem, vydělávat, úspěch atd.

Fráze: vyjádření pravděpodobnosti: určitě, jistě, je jisté, je vhodné, zakázáno...

Gramatika: opakování kondicionálu, věty s aby, měl bys apod.

9. Náš svět

Slovní zásoba týkající se aktuálních problémů společenských i ekologických – chudoba, nízká životní úroveň, válečné konflikty, znečištění počasí atd.

Gramatika: 3. pád množného čísla (škodit budoucím generacím, věřit politikům, protestovat proti kácení pralesů ...); spojky

10. Investujeme, obchodujeme, podnikáme

Slovní zásoba související s obchodem, podnikáním, firmami atd.

Gramatika: 7. pád množného čísla (spokojení s dosavadními výsledky atd.), spojení s instrumentálem: překvapený, spokojený s, proslavený, proslulý, vyděšený, rozzlobený, potěšený čím

11. Móda a oblečení

Slovní zásoba související s oblečením, přídavná jména: hluboký, krátký, špičatý, kulatý atd.

Gramatika: pomnožná podstatná jména, druhové číslovky, skloňování číslovek

12. Česká historie

Slovní zásoba související s událostmi v české historii ve 20. století a životem v komunismu

Gramatika: Zvratné a opisné pasívum, slovesná podstatná a přídavná jména

DOPORUČENÁ LITERATURA, PUBLIKACE A MATERIÁLY:

HOLÁ, L., BOŘILOVÁ, P. *Česky krok za krokem 2 (B1)*. Praha: Akropolis, 2009.

HOLÁ, L., BOŘILOVÁ, P. *Čeština expres 3 (A2/1)*. Praha: Akropolis, 2014.